

Регулаторен третман на управување со кредитниот ризик

Обука за управување со
кредитниот ризик

Скопје, 03-05.09.2008 година

Содржина

➤ Разлики помеѓу:

- Ⓜ Одлуката за утврдување на методологијата за класификација на активните билансни и вонбилансни позиции на банките според степенот на нивната ризичност (постојна регулатива)
- Ⓜ Одлука за управување со кредитниот ризик (нова регулатива)

Разлики во генералниот пристап

Постојна регулатива

Нова регулатива

Класификација на клиент

Класификација на кредитна партија

Регулаторни цели

Регулаторни и сметководствени цели

Разлики во класификацијата

- Разлики во опфатот и дефинициите
- Разлики во класификацијата (начин, критериуми)
- Разлики во постапката и во утврдувањето исправка на вредност/посебна резерва
- Зајакнување на системот за управување со кредитниот ризик

РАЗЛИКИ ВО ОПФАТОТ И ДЕФИНИЦИИТЕ

Разлики во опфатот и дефинициите

Постојна регулатива

Нова регулатива

Активни билансни позиции кои не се предмет на класификација

➤ парични средства и салда кај НБРМ, нематеријални вложувања, природни богатства, средства за работа, залихи и основни средства

➤ парични средства и салда кај НБРМ, нематеријални вложувања, природни богатства, средства за работа, залихи и основни средства

➤ вложувања во хартии од вредност и други финансиски инструменти кои се чуваат за тргување, кои се мерат по објективна вредност преку билансот на успех

Разлики во опфатот и дефинициите

Постојна регулатива

Нова регулатива

Активни билансни позиции кои не се предмет на класификација

➤ вложувања во подружници, придружени друштва и заеднички вложувања

➤ кредити и побарувања кои се мерат по обејктивна вредност преку билансот на успех

Разлики во опфатот и дефинициите

Постојна регулатива

Нова регулатива

Ризик на земја

- Дел од дефиницијата за кредитен ризик
- Соодветен износ на посебна резерва (пропишан во Одлуката)

- Не е експлицитно вклучен во дефиницијата за кредитен ризик
- Соодветно се вклучува при класификацијата на секое побарување
- Дел од системот на управување со кредитниот ризик

Првокласна банка

- БББ-
- Баа3

- А-
- А3

РАЗЛИКИ ВО КЛАСИФИКАЦИЈАТА

Разлики во класификацијата

Постојна регулатива

Нова регулатива

Класификација на поединечен клиент

Класификација на поединечно значајна ставка

Класификација на портфолио на мали кредити

Класификација на портфолио на мали кредити

Класификација на група слични финансиски инструменти

Класификација на поединечна основа

Постојна регулатива

- Секој поединечен клиент, освен тие што се дел од портфолиото на мали кредити

Нова регулатива

- Изложеност повисока од 300.000 денари или 0,007% од вкупната изложеност на банката кон клиентот

Исклучоци:

- Вложувања во сопственички хартии од вредност
- Изложеност кон банки
- Нефункционални побарувања

Портфолио на мали кредити

Постојна регулатива

- 1.000.000 денари - банка со актива > 15 милиј. денари
- 750.000 денари - банка со актива помеѓу 10 и 15 милиј. денари
- 500.000 денари - банка со актива помеѓу 5 и 10 милиј. денари
- 250.000 денари - банка со актива < 5 милиј. денари

➤ 25% од вкупната кредитна изложеност

Нова регулатива

- Изложеност која не се смета за поединечно значајна ставка

➤ 33% од вкупната изложеност на кредитен ризик

Група на слични финансиски инструменти

Постојна регулатива

Нова регулатива

- Не постои загуба за кредитен ризик - нема исправка на вредноста/посебна резерва
- Хомогени потпортфолија (вид на изложеност, дејност, географска локација и слично)

Разлики во критериумите за класификација

Постојна регулатива

Нова регулатива

Категории на ризик
А, Б, В, Г и Д

Објективни и субјективни
мерила

Општи критериуми:

- Кредитна способност
- Уредност во измирувањето на обврските
- Квалитет на обезбедувањето

Посебни критериуми за секоја
категорија на ризик

Разлики во критериумите за класификација

	Постојна регулатива	Нова регулатива
А	Доцнење до 15 дена	Доцнење до 30 дена
Б	Доцнење до 30 дена, или 31 до 90 дена (по исклучок)	Доцнење од 31 до 60 дена, или 61 до 90 дена (по исклучок)
В	Доцнење од 31 до 90 дена, или 91 до 180 дена (по исклучок)	Доцнење од 61 до 120 дена, или 121 до 180 дена (по исклучок)
Г	Доцнење од 91 до 180 дена, или 181 до 365 дена (по исклучок)	Доцнење од 121 до 270 дена, или над 270 дена (по исклучок)
Д	Доцнење над 365 дена	Доцнење над 270 дена

**РАЗЛИКИ ВО
ПОСТАПКАТА И ВО
УТВРДУВАЊЕТО
ИСПРАВКА НА
ВРЕДНОСТ/ПОСЕБНА
РЕЗЕРВА**

Разлики во постапката

Постојна регулатива

1. Класификација на вкупна изложеност врз основа на пропишаните критериуми

2. Издвојување посебна резерва (точно определени проценти)

Нова регулатива

1. Класификација на одделна кредитна партија врз основа на пропишаните критериуми

2. Утврдување на сегашната вредност

3. Утврдување на потребниот износ на исправка на вредноста/посебна резерва

Сегашна вредност (нова регулатива)

- Сегашна вредност = дисконтирање на очекуваните идни парични текови
 - Ⓜ За билансни ставки - ефективната каматна стапка
 - Ⓜ За вонбилансни ставки - тековна пазарна цена на безризични хартии од вредност
 - Ⓜ Вредноста на обезбедувањето се зема предвид доколку се исполнети одредени услови

Исправка на вредноста/ посебна резерва

Постојна регулатива

Точно утврдени проценти за утврдување на посебната резерва

Нова регулатива

Граници на исправка на вредноста/посебна резерва

Категорија на ризик	Постојна регулатива	Нова регулатива
А	0%, 1% или 2%	0-10%
Б	10%	10-25%
В	25%	25-50%
Г	50%	50-75%
Д	100%	75-100%

Исправка на вредноста/ посебна резерва (нова регулатива)

Класификација - според критериуми	Исправка на вредноста - класификација (%)	Исправка на вредноста - сегашната вредност (%)	Класификација	Исправка на вредноста
Б	10-25%	9,5%	Б	10%
Б	10-25%	21,3%	Б	21,3%
Б	10-25%	33%	В	33%
Б	10-25%	не се утврдува	Б	25%

ЗАЈАКНУВАЊЕ НА СИСТЕМОТ ЗА УПРАВУВАЊЕ СО КРЕДИТНИОТ РИЗИК

Систем за управување со кредитниот ризик

Постојна регулатива	Нова регулатива
Дефинирање на елементите на системот за управување со кредитниот ризик	Организациска поставеност на управувањето со кредитниот ризик
Донесување политика за управување со кредитниот ризик	Политика и процедури за управување со кредитниот ризик со детално пропишани минимум елементи
	Ажурирана база на податоци за секој вид кредитен производ и обезбедување

Фросина Целеска
Отсек за банкарска регулатива
Дирекција за финансиска
стабилност, банкарска
регулатива и методологии
Народна банка на Република
Македонија
CeleskaF@nbrm.gov.mk